

Hlava XXVII

Člověk vypadal strašlivě, napůl jako ruský mužík, ale skoro jako zvíře.

Byl neuvěřitelně sešlý a špinavý, s dlouhými vlasy a vousy, oblečený v několik vrstev hadrů. Připomínal vsutku cosi primárně zvířecího, vzdáleně člověku podobného, na způsob ohyzdného medvěda, lenochoda nebo zvířete, nedokonale přeoperovaného na mrzkou podobu lidskou. Smrděl ohyzdně, částečně animálním puchem, částečně čímsi jakoby senným a plesnivým.

Stál v úhlu mezi krabicemi neutěšených kubistických činžáků a, pochrochtáváje, hrabal se v popelnících.

Za první republiky to býval častý pohled.

Ale viděl jsem podobné lidi, i když v menším počtu, i po roce čtyřicátém osmém, míním i doma, v Československu. Vystávali a chrochtavě se vysmívali našim racionalisacím, že sice trpíme poměrnou chudobu, nespravedlivost a nesvobodu, ale že to rádi sneseme, protože alespoň už neexistuje křiklavá bída jako za první republiky. Ovšem, méně jich bylo, mnohem méně, to zase pravda je. Ovšem, naopak tam byly potom koncentráky.

Ohyzdný theranthrop se hrabal a hrabal.

Náhle se zarazil a v zapadlých očích mu jakoby zajiskřilo. Zdálo se, že jednou rukou pomalu a obezřetně hmatá v popelnici, pak ji vytáhl. Byla v ní plochá konzerva, tvaru válce o nízké výšce.

Na jedné její straně byl na nálepce znázorněn různolící mysliveček, jak sedí pod košatým stromem a

pojídá lžičkou z konzervy téhož tvaru, jako byla konzerva skutečná, zatímco opodál se otevírala louka, na které se pásala nepovedeně vymalovaná srnčí zvěř.

Obraz, působící celkově zelenohnědě, nesl v prostoru nad loukou karmínový nápis:

HUBERTUS

HOLÁČOVY IA SRNČÍ PAŠTIKOVÉ KONSERVY.

Zvířecí zpustlík se na konzervu díval a otáčel ji v rukou jako medvěd. Pak si ji vsunul do kapsy nejhořejšího kabátu, přepásaného provázkem a pajdal na svých reumatických, pytlouvinou omotaných nohou pryč.

Mezi normálně vypadajícími lidmi na ulici se pitvorně vyjímal, ale vůbec nikdo si ho nevšímal, totiž každý dělal, že tuto výčitku lidskosti nevnímá. Zezvířečtělec se belhal dlouho a dlouho. Měl dalekou cestu a chůze mu činila námahu. Konečně vyšel z města.

Bylo to velkoměsto velmi vzdálené od městyse Bobulovce, kdoví, jak se tam konzerva dostala, protože tak širokou distribuční síť Holáč neměl a kromě toho s odchodem Bezděka z lahvárny a s vývojem sekty koordinované obchodní pytláctví zaniklo.

Zvířecí člověk se teď již belhal zelení a skalami, kde pouze občasný rezavý hrnec, pohozený v roští, upomínal na blízkost lidského smetiště, zvaného civilisace. Nakonec vlezl do jakési jeskyně ve skále.

Tímto způsobem se u nás tehdy též bydlelo, nic si nenamlouvejme. Pak se neměl udělat komunismus! Snad je jeho vláda trestem za hřích nelidskosti.

V jeskyni ležel někdo na slámě v hadrech. Páchla kouřem, zvířeckostí a plesnivinou.

Příchozí troglodyt na ležící postavu mluvil, ale ta jenom mumlala. Pak vyšel ven na světlo s otvírákem

na konzervy. Dlouho se mořil s „Hubertusem“. Zdálo se, že je velmi neobratný. Pak zase zalezl dovnitř.

Jakousi lžící nabíral, něžně hovořil a nutil paštiku do ležící postavy.

„Jez, to tě posílí, paštika, panská krmě.“

Ale ležící postava nechtěla, spolkla jen několik lžic.

Po delší době se ten člověk vypořádával zase před jeskyni. Sedl si na kámen, otevřenou konzervu položil na kolena, zalovil lžící.

Chtěl jíst, asi měl hlad, ale pak nemohl. Odložil konzervu stranou, chytil se za hlavu a tiše zaplakal.

„Bože“, šeptal polohlasně, „umírá. Umře mi. Pak budu úplně sám.“ Složil hlavu do dlaní a otrásal se vzlykotem.

Potok bublal, listí šumělo ve větru, jakýsi pták tíkal. Potom to v jeskyni zašramotilo.

Vylezl podobný strašlivý hadrář, jako byl ten první.

„Hele“, řekl vesele a protáhl se. „Mně už je ňák dobře. Ta paštika je ňáká dobrá, dej mi eště. — Co brečíš, co blbneš? Co mě mačkáš, ale pusť, co se ti děje?“

Výklad této scény ponechávám na vaší ctěné inteligenci, jak říkal ten člověk, co kdysi prodával na Karláku losy věcné loterie:

„A to ponechávám na vaší ctěné inteligenci, jestli je lepší tady jenom stát a koukat, anebo obětovat ten malý obolus, těch pouhých pět korun, a vyhrát takového krásného závodního koně, jako ta Amálie Kotrbová, důchodkyně z Tasic, nebo

takový krásný trvanlivý dort s polevou,
jako ten Jiří Ambrož, cukrářský učedník
z Plzně Bolevec.“

Předně je možné, že ten vagabund v jeskyni vůbec
nebyl tak nemocný, jak se jeho kamarádovi zdálo.

Třeba jen přebral nějakých pivních slivek a musel
to jenom vyspat.

Anebo se tak třeba jenom stavěl, aby získal
z nějakých důvodů soudruhovu pozornost.

Ale zase — ten první vandrák, že tak vyváděl,
to se zdá že snad měl příčinu — Vandráci nebývají
přecitlivělí, nebo rozmazlení, protože je život naučil.

No, třeba to byl nějaký blázen, to vandráci bývají.
Nebo třeba byl opravdu nemocný, ale nějak ho
to teď samo přešlo. Tak rychle? Bylo to snad
po té konzervě? — Já vím, co vás teď napadne,
ale to není vůbec jisté. Je sice pravda, že Mas-
tarnovi se nepovedlo dostat Losákovu mrtvolu do
kaple na Poustce a že ji odvezl zpátky k Holáčovi
řezníku, ale z toho ještě neplyne — tento způsob
odstranění mrtvoly je sice též dokumentován v poli-
cejních análech, také to, že se pak zavařené maso
po kouskách rozváželo po popelnicích daleko široko
— a tady měli dokonce vysoce odbornou technologii
a znalost — a to se ví, veliký strach z odhalení
— a pasovalo by to do figury, jak řekl ten hrabě
Švamenberk, že ďábel je opice boží, posmívá se a
karikuje.

Ale ne — vždyť přece Holáč ujistil Bezděka, že
Losáka hodili i se zatíženou rakví do zatopené šachty
— že by lhal? Nebo třeba ta konzerva byla z toho
daňka, co nad ním sloužili to requiem — tím se třeba
nějak jako posvětil a stal zázračným — Nebo třeba
ty Holáčovy konzervy měly zázračné vlastnosti od té
doby co ten guru za ty daňky — ale už dost!

Je nám z toho celého jaksi divně.
Ať už je to všechno jenom bláznivina, nebo ať už to
má snad nějaké skutečné, tajemně nadpřirozené
jádro, dejte nám s tím už pokoj! My chceme věci
normální, bytelné, hmotné, nepříšerné a žádnou
divnou numinóznost! Vždyť nakonec to v hlavních
rysech dopadlo všechno ještě dost dobře,
podívejte se:

Bezděk už není vandrák, pracuje u řezníka Holáče.
Dr. Pulena má důstojně zajištěné stáří. Vilém
udělal zkoušku do gymnasia, bude pryč a jeho
předčasná a poloincestuózní tajná aféra se přeruší a
navíc bude mít možnost sociálního vzestupu. Žofie
se normálně vdává, blahopřejme jí. Mastarna má
ženu, namastil si kapsu transportem upytlačené
zvěře a má všechny naděje na pohodlný, důstojný
život. Pošetilost, tvrdohlavost a blbá krutost ševce
Papučky je jaksi vykoupena tklivými rysy jeho
lidské tragikomedie. Anna Beníčková má
zaměstnání ve slušné rodině a její čest není již více
ohrožována ve zpustlé krčmě. A ten zpustlík
v jeskyni se vystonal. Ovšem, všechno není
dokonalé, protože na světě není ze zásady
dokonalého nic: Irma, Karolína, Franta, Vašek,
Emilie, do jisté míry i Smítko a Andrejsek, atd. —
a navíc za rohem už číhá ohyzná katastrofa, která
bezpochyby smete Dry Kollinského a Dreilichta a
zkomplikuje život i ostatním postavičkám.

Ale takový již jest svět.

Budme rádi, že jsme dosud živí a teď už definitivně,

KONEC.
